

**CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATÉREA DISCRIMINĂRII
AUTORITATE DE STAT AUTONOMĂ**

București, Piața Valter Mărăcineanu nr. 1-3, et. 2, tel/fax: +40-21-3126578, e-mail: support@cncd.org.ro

**HOTĂRĂREA NR. 31
din 18.01.2012**

Dosar nr.: 420/2011

Petiția nr.: 6543 din data 21.11.2011

Petent: Partida Romilor Pro-Europa

Reclamat: M. B.

Obiect: Afirmații cu caracter discriminatoriu la adresa etniei rome

I. Numele, domiciliul sau reședința părților

I.1 Numele, domiciliul, reședința sau sediul petentei

I.1.1 Partida Romilor Pro - Europa, cu sediul în București, str. Victor Eftimiu, nr. 1-3, et. 5, sector 1

I.2 Numele, domiciliul, reședința sau sediul reclamatelor

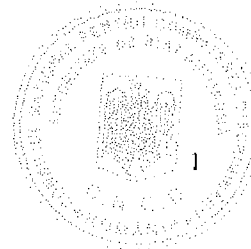
I.2.1 M. B., cu domiciliul în sat F. județ Ilfov

II. Obiectul sesizării și descrierea presupusei fapte de discriminare

2.1 Prin sesizarea nr. 6543/21.11.2011, Partida Romilor Pro-Europa sesizează faptul că în data de 20.06.2011, în momentul în care dl. I. N. R. și dl. G. I. V. se aflau împreună cu alte persoane în fața magazinului situat în stația de autobuz din comuna Glina, dintr-un automobil a coborât o persoană, pe nume M. B. care a făcut următoarea afirmație: „va distruge 40% din țigani”.

2.2 Cele două persoane menționate mai sus (dl. I. N. R. și dl. G. I. V.) au dat declarații în acest sens.

2.3 Petenta relatează faptul că reclamatul este de asemenea cercetat penal pentru infracțiunea de instigare la omor calificat și deosebit de grav împotriva unor persoane de etnie romă.

III. Procedura de citare

3.1 În temeiul art. 20, alin.4 din O.G. nr.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, republicată, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării a îndeplinit procedura de citare a părților.

3.2 Prin adresa nr. 6543 din 29.11.2011 a fost citată petenta, Partida Romilor Pro-Europa. Prin adresa nr. 6691 din 29.11.2011 a fost citat reclamatul, dl. M. B. Părțile au fost citate pentru termenul stabilit de Consiliu, la data de 13.12.2011. La termen, părțile nu s-au prezentat.

3.3 Reclamatului i s-a solicitat, prin citație, inversarea sarcinii probei potrivit art. 20 alin. 6, "persoanei împotriva căreia s-a formulat sesizarea îi revine sarcina de a dovedi că faptele nu constituie discriminare". Reclamatul nu a formulat un răspuns în acest sens.

3.4 Prin adresa nr. 6995/15.12.2011 a fost informată petenta, iar prin adresa nr.6987/15.12.2011 reclamatul, că s-a ridicat, din oficiu, excepția de necompetență materială a Consiliului, având în vedere că obiectul petiției îl constituie o afirmație care poate îmbrăca forma unei fapte penale.

IV. Susținerile părților

Susținerile petentului

4.1 Prin sesizarea nr. 6543/21.11.2011 Partida Romilor Pro-Europa sesizează faptul că în data de 20.06.2011, în momentul în care dl. I. Ni R. și dl. G. I. V. se aflau împreună cu alte persoane în fața magazinului situat în stația de autobuz din comuna Glina, dintr-un automobil a coborât o persoană pe nume M. B. care a făcut următoarea afirmație: „va distruge 40% din țigani”.

4.2 Cele două persoane menționate mai sus (dl. I. Ni R. și dl. G. I. V.) au dat declarații în acest sens.

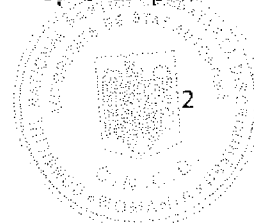
4.3 Petenta relatează faptul că reclamatul este de asemenea cercetat penal pentru infracțiunea de instigare la omor calificat și deosebit de grav împotriva unor persoane de etnie romă.

4.4 Având în vedere cele de mai sus, petenta susține că gravitatea faptei are în vedere și caracterul public al afirmației, fiind prezente mai multe persoane, printre care și persoane de etnie romă, acestea fiind cele cărora le-a fost transmis mesajul. Petenta solicită Consiliului să aplice prevederile legale în cazul reclamatului care a afectat demnitatea persoanelor cărora le-a fost adresat mesajul datorită etniei lor.

V. Motivele de fapt și de drept

5.1 Colegiul director, reține că petenta, prin plângerea înregistrată cu nr. 6543 din data de 21.11.2008, consideră că afirmația „va distruge 40% din țigani”, legată de etnia acestora este discriminatorie.

5.2 În vederea analizării situației de fapt prezentate în petiție și pentru a constata existența unei fapte de discriminare, Colegiul director reține că prin

petiția formulată de către Partida Romilor Pro-Europa se solicită constatarea unei fapte de discriminare și că prin afirmațiile ce au fost aduse cu privire la originea etnică a acestora, le-a fost încălcat dreptul la demnitate personală potrivit prevederilor art. 15 din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată.

5.3 Criteriul invocat de către petentă este criteriul etnic, criteriu prevăzut de art. 2, alin. 1 O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată.

5.4 În cauză, Colegiul ia act de faptul că s-a invocat excepția necompetenței materiale a Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării din oficiu, având în vedere că obiectul petiției îl constituie o afirmație care poate îmbrăca forma unei fapte penale, dar respinge excepția invocată apreciind că nu intră în sfera penală.

5.5 Colegiul director reține că potrivit **Constituției României, art. 20 alin 1**, „Dispozițiile constituționale privind drepturile și libertățile cetățenilor vor fi interpretate și aplicate în concordanță cu Declarația Universală a Drepturilor Omului, cu pactele și cu celelalte tratate la care România este parte.”

5.6 Potrivit **art. 14 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale ratificată de România prin Legea nr. 30/1994**: „Exercitarea drepturilor și libertăților recunoscute de prezenta convenție trebuie să fie asigurată fără nicio deosebire bazată, în special, pe sex, rasă, culoare, limbă, religie, opinii politice sau orice alte opinii, origine națională și socială, apartenență la o minoritate națională, avere, naștere sau orice altă situație”.

5.7 Potrivit **art. 2, alin. 1 din O.G. nr. 137/2000** privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, „(...) prin discriminare se înțelege orice deosebire, excludere, restricție sau preferință, pe bază de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, dizabilitate, boală cronică necontagioasă, infectare HIV ori apartenența la o categorie defavorizată care are ca scop sau efect restrângerea ori înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale ori a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul public, economic, social, cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice.”

5.8 Potrivit **art. 2, alin. 4 din O.G. nr. 137/2000** privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, „Orice comportament activ sau pasiv care, prin efectele pe care le generează, favorizează sau defavorizează nejustificat ori supune unui tratament injust sau degradant o persoană, un grup de persoane sau o comunitate față de alte persoane, grupuri de persoane sau comunități, atrage răspunderea contravențională conform prezentei ordonanțe (...)”.

5.9 În analiza obiectului plângerii deduse soluționării, Colegiul director se raportează la jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului pentru a răspunde următoarelor probleme din speța de față:

- dreptul la liberă exprimare;
- dreptul de a nu fi supus discriminării.

5.10 În acest context, Curtea reiterează că libertatea de expresie constituie unul din fundamentele esențiale ale societății democratice. Subiect al paragrafului 2 al Articolului 10, Libertatea de expresie include „nu numai informațiile și ideile primite favorabil sau cu indiferență [de opinia publică] ori considerate inofensive, dar și pe acelea care offensează, șochează sau deranjează. Acestea sunt cerințele pluralismului, toleranței și spiritului deschis, fără de care nu există societate democratică.” (CEDO, între altele, Lingens vs. Austria, Oberschlick vs. Austria, Sunday Times vs. U.K., Observer și Guardian vs. U.K., Castells vs. Spania, Thorgeirson vs. Islanda, Jersild vs. Danemarca, Goodwin vs. U.K., De Haes și Gijels vs. Belgia, Dalban vs. România).

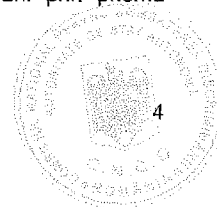
5.11 Raportat la dreptul de a nu fi supus discriminării, trebuie reținut că fosta Comisie Europeană a Drepturilor Omului, în cauza Asiaticilor Est Africani v. Marea Britanie, a pronunțat prima decizie a unei instanțe internaționale prin care s-a precizat că discriminarea poate constitui una din formele de „tratament degradant”, interzise ca parte a dreptului de a nu fi supus torturii. Comisia a susținut că „diferit de orice considerație privind articolul 14 al Convenției, discriminarea bazată pe rasă poate, în anumite circumstanțe, să constituie în sine tratament degradant în sensul articolului 3 al Convenției”. Comisia a subliniat că „o importanță specială trebuie acordată discriminării rasiale, și că în mod public a diferenția un grup de persoane sub aspectul tratamentului bazat pe rasă, poate constitui, în anumite circumstanțe, o formă specială de afront adusă demnității umane”. Astfel, „tratamentul diferențiat aplicat unui grup de persoane datorită rasei poate fi capabil a constitui tratament degradant în circumstanțe în care tratamentul diferențiat pe baza altor criterii, precum limba, nu ar pune astfel de probleme”. (Comis. EDH, cauza Asiaticilor Est Africani v. Marea Britanie, no.4403/70, 14.12.1973, în același sens vezi CEDO, cauza Cyprus v. Turkey, (2002) 35 EHRR 30, para. 308-310, cauza Moldovan and others v. România, Judgment No. 2, 12 July 2005)

5.12 Aplicând aceste principii statuate de Curtea Europeană a Drepturilor Omului la elementele de fapt ale obiectului plângerii deduse soluționării, Colegiul director se raportează la prevederile **art. 2 alin (4) din OG 137/2000**, republicată care prevede:

„Orice comportament activ ori pasiv care, prin efectele pe care le generează, favorizează sau defavorizează nejustificat ori supune unui tratament injust sau degradant o persoană, un grup de persoane sau o comunitate față de alte persoane, grupuri de persoane sau comunități atrage răspunderea contravențională conform prezentei ordonanțe, dacă nu intră sub incidența legii penale.”

5.13 O.G. nr.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare prevede în articolul 1 că „în România, stat de drept, democratic și social, demnitatea omului, (...), libera dezvoltare a personalității umane reprezintă valori supreme și sunt garantate prin lege”.

5.14 În aceste condiții se impune analizarea plângerii înaintate spre soluționare Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării prin prisma

interferenței dintre dreptul la liberă exprimare și dreptul la demnitate personală invocat în sesizarea transmisă.

5.15 Potrivit **art. 30, alin. 1 și 2 din Constituția României** „*Libertatea de exprimare a gândurilor, a opiniilor sau a credințelor și libertatea creațiilor de orice fel, prin viu grai, prin scris, prin imagini, prin sunete sau prin alte mijloace de comunicare în public, sunt inviolabile. Cenzura de orice fel este interzisă.*”

5.16 Cu toate acestea dreptul la liberă exprimare nu este un drept absolut, iar legiuitorul a instituit în textul constituțional limitele exercitării dreptului la liberă exprimare, astfel, potrivit **art. 30, alin. 6 și 7 din Constituția României** “*Libertatea de exprimare nu poate prejudicia demnitatea, onoarea, viața particulară a persoanei și nici dreptul la propria imagine. Sunt interzise de lege defăimarea țării și a națiunii, îndemnul la război de agresiune, la ură națională, rasială, de clasă sau religioasă, incitarea la discriminare, la separatism teritorial sau la violență publică, precum și manifestările obscene, contrare bunelor moravuri.*”

5.17 În aceste condiții, exercitarea libertății de exprimare comportă și obligații, și poate fi supusă unor condiții, restricții ori sancțiuni, numai în măsura în care acestea sunt prevăzute expres de lege și sunt necesare într-o societate democratică, pentru protecția demnității, reputației sau drepturilor altora.

5.18 Prevederile **art. 30 din Constituția României** trebuie coroborate cu prevederile **art. 15 din O.G. nr. 137/2000** privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, potrivit căruia „*Constituie contravenție, conform prezentei ordonanțe, dacă fapta nu intră sub incidența legii penale, orice comportament manifestat în public, având caracter de propagandă naționalist-șovină, de instigare la ură rasială sau națională, ori acel comportament care are ca scop sau vizează atingerea demnității ori crearea unei atmosfere de intimidare, ostile, degradante, umilitoare sau ofensatoare, îndreptat împotriva unei persoane, unui grup de persoane sau unei comunități și legat de apartenența acestora la o anumită rasă, naționalitate, etnie, religie, categorie socială sau la o categorie defavorizată ori de convingerile, sexul sau orientarea sexuală a acestuia.*”

5.19 Referindu-se la sintagmele reținute spre analiză și care fac obiectul plângerii deduse spre soluționare, Colegiul director este de opinie că aceste afirmații au un caracter denigrator și aduc atingere demnității persoanei, prin crearea unei atmosfere umilitoare, bazată pe criteriul etnic al acestora.

5.20 Colegiul director reține că exprimarea opiniilor personale în public trebuie protejată prin garantarea libertății de exprimare. Cu toate acestea, exercitarea acestor drepturi și libertăți nu justifică utilizarea unui limbaj cu caracter discriminatoriu bazat pe criteriul etnic.

5.21 Din declarațiile depuse la dosar cu privire la modul în care au fost făcute aceste referiri la etnia mai multor persoane, rezultă că aceste referiri reprezintă o incitare la discriminare potrivit art. 30, alin. 6 din Constituția României, precum și o încălcare a dreptului la demnitate personală potrivit art. 15 din O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată.

5.22 Referindu-ne la jurisprudența Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării cu privire la utilizarea unor sintagme precum „țigan împutit”, „homosexuali”, „sidos”, „cioară/ciori”, „maimuțe”, „muiere”, „fă”, etc., referitoare la anumite categorii de persoane, Colegiul director a analizat contextual afirmațiile cu caracter discriminatoriu, raportându-le la întreg, având în vedere modul și contextul în care au fost făcute precum și impactul acestora.

5.23 Având în vedere prevederile legale, precum și sesizarea petentei, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării consideră că utilizarea în public a unui limbaj jignitor, cu caracter discriminatoriu, la adresa anumitor categorii de persoane, încalcă principiul egalității de tratament și aduce atingere dreptului la demnitate personală a acestor persoane, așa cum este prevăzut de art. 15 din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată.

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20 alin. (4) și art. 26 din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, cu unanimitate a membrilor prezenți la ședință,

COLEGIUL DIRECTOR HOTĂRĂȘTE:

1. utilizarea în public a expresiei jignitoare și ofensatoare că „va distruge 40% din țigani” făcută de către reclamant, constituie faptă de discriminare pe criteriu etnic, potrivit art. 2, alin. 4 și art. 15 din O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată;

2. sancționarea părții reclamate, dl. B. M. cu amendă contravențională în cuantum de 1000 lei, în baza prevederilor art. 26, alin. 1 din O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată

3. clasarea petiției;

4. o copie a hotărârii se va transmite părților.

VI. Modalitatea de plată a amenzii

6.1 Amenda se va achita la Casa de Economii și Consemnațiuni - C.E.C. S.A. sau la unitățile Trezoreriei Statului, conform art. 28 alin. 2 din Ordonanței Guvernului nr. 2 din 12 iulie 2001 privind regimul juridic al contravențiilor.

VII. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată la instanța de contencios administrativ, potrivit O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare, republicată și Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ.

Membrii Colegiului director prezenți la ședință

ASZTALOS Csaba Ferenc – Membru

CAZACU Liana Ioana – Membru

HALLER Istvan – Membru

JURA Cristian – Membru

NIȚĂ Dragoș Tiberiu – Membru

STANCIU Claudia Sorina – Membru

VASILE Alexandru – Membru

Hotărâre Redactată: D.N.T., Tehnored. V.F

Notă: prezenta Hotărâre emisă potrivit prevederilor legii și care nu este atacată în termenul legal, potrivit OG 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și Legii 554/2004 a contenciosului administrativ, constituie de drept titlu executoriu.

